

'Thuishaven': verhalen over *thuiskomen* (in Antwerpen)

Beste begeleider, buddy, vriend, buur, nieuwkomer (in Antwerpen)!

Het Red Star Line Museum vierde in september 2018 haar vijfde jaar. Om deze verjaardag te vieren, pakten we uit met een gloednieuw project: 'Thuishaven'. De input voor dit project zochten we bij alle nieuwkomers uit onze stad. Iedereen die 5 jaar (of iets meer of minder) in Antwerpen woont, lieten we aan het woord.

Wat betekent Antwerpen voor jou? Welke rol speelde de stad voor jou bij aankomst in België? Welke plaatsen in de stad zijn belangrijk of betekenisvol? Welke plekken hebben een positieve betekenis, welke een negatieve? Wat was jouw eerste indruk van de stad en is die veranderd doorheen de tijd? Waar ga je naartoe om tot rust te komen? Waar ga je heen om mensen te ontmoeten? Waar voel je je thuis, wanneer heb je heimwee? ....

Op een kaart van Antwerpen (zie bijlage) konden deelnemers hun creatieve ei kwijt. Al tekenend, kleurend of schrijvend gaven ze 'hun' Antwerpen weer. Dit mocht vrij, zonder enige vorm van regels of beperkingen!

Nadat deelnemers hun kaart hadden gepersonaliseerd, konden ze die afgeven in de Verhalenbus. De bus reed rond in de stad, naar de school, organisatie of in de buurt en haalde de verhalen zelf op. Deelnemers vertelden het verhaal dat op hun kaart was weergegeven. Mensen die nog niet zo goed Nederlands spraken, kregen de kans om op een leuke en ludieke manier Nederlands te oefenen. Ze werden hierbij ondersteund door medewerkers van de Verhalenbus of door hun buddy, leerkracht, vertrouwenspersoon als ze dat verkozen. De bedoeling van het project is vooral het een leuke ervaring en dat deelnemers uitgedaagd worden om op een niet-formele manier de taal te oefenen! Door na te denken over de stad, komen deelnemers misschien nieuwe dingen te weten over de stad of over zichzelf, dingen die ze nog nooit zo hadden bekeken...

De kaarten werden tot bootjes gevouwen en kregen allemaal een plaats in de expo 'Thuishaven' van 21 september 2018 tot 21 oktober 2018: <https://www.redstarline.be/nl/thuishaven>. De mooiste verhalen werden uitgelicht in een publicatie, vormgegeven door Gert Dooreman*.

Voor een goede vaart en een warme aankomst!

* Te koop in onze Museumshop voor 25 euro.

Aan de slag met 'Thuishaven': enkele suggesties

Hieronder worden enkele methodieken voorgesteld die kunnen helpen om deelnemers / begeleiders te inspireren en te ondersteunen bij de uitwerking van het project.

Materiaal nodig: een lege plattegrond van jouw stand/gemeente/dorp, internet, computer of groot scherm, teken- en schrijfgerief, wasco 's, kleuropotloden, verf, stempels, ... eventueel poppetjes en figuren (lego, Playmobil) om het verhalen uit te beelden. Een echte kaart of plattegrond van jouw stad/gemeente/dor.

1

Laat aan de deelnemers de film van Thuishaven zien. Die kan dienen als inspiratie voor het project. Tegelijk is het een goede luisteroefening. Wat hebben de deelnemers begrepen van het fragment? Wat was moeilijk of makkelijk te verstaan? Wat voelen de deelnemers bij het zien van de film? Herkennen ze dingen die de mensen in de film vertellen? ....

Lange versie ('40 min.): <https://www.redstarline.be/nl/thuishaven> (ook deelnemers)

Korte versie ('7 min.): <https://www.youtube.com/watch?v=RPqb9K5vdbQ> (enkel de ambassadeurs!)

2

Er wordt gewerkt aan de hand van open vragen. Die geven deelnemers veel ruimte om hun creativiteit te laten spelen. Ze kunnen er veel kanten mee uit en kiezen zelf hoe ze het antwoord weergeven op de kaart. Nadien kunnen ze terugvallen op hun eigen creatie om hun verhaal te vertellen aan de groep of in de verhalenbus.

Wat betekent Antwerpen (of een andere stad/dorp/plaats) voor jou? Welke rol speelde de stad (dorp/plaats) voor jou bij aankomst in België? Welke plaatsen in de stad zijn belangrijk of betekenisvol? Welke plekken hebben een positieve betekenis, welke een negatieve? Wat was jouw eerste indruk van de stad en is die veranderd doorheen de tijd? Waar ga je naartoe om tot rust te komen? Waar ga je heen om mensen te ontmoeten? Waar voel je je thuis, wanneer heb je heimwee? ....

Vlot het bij sommige deelnemers niet zo goed, maak dan gebruik van de specifiekere vragen:

Op welke plekken in de stad kom je vaak en waar ben je nog nooit geweest?

Welke plekken vind je mooi en welke plekken vind je lelijk? Waarom?

Welke activiteiten doe en waar doe je die: waar woon ik, waar werk ik, waar eet ik, waar speel ik, waar gaan mijn kinderen naar school, waar zie ik mijn vrienden, hoe verplaats ik mij, welke talen spreek ik in de stad en waar spreek ik die, waar ga ik naar de kapper, waar kom ik tot rust, ...

Las na het werken aan de kaarten tijd in om deelnemers te laten vertellen. Ze kunnen dit in groep(jes) doen of per twee. De begeleiders zorgen ervoor dat de taal oefenkans volledig wordt benut. Dit wil zeggen: stel bijvragen, daag de deelnemers uit om nog meer te vertellen. Stel vragen die verder gaan dan de tekening zelf vb. over heimwee, familie, aanpassen, vertrekken uit je thuisland, huisvesting, taalverwerving, ... Een open houding en een veilige context zijn hierbij heel belangrijk. Draag zorg voor het verhaal de deelnemer! Als de context veilig genoeg is, gaan mensen meer geneigd zijn om te vertellen. Volg hun ritme en verplicht mensen niet om dingen te vertellen waarover ze niet willen vertellen. Besef dat het over persoonlijke verhalen gaat, hoe klein of kort ze ook zijn. Mensen vertrouwen je iets toe, omarm dat.

Extra

Een leuk idee is om na het werken aan de kaarten, de stad in te trekken en foto's te maken op de plekken die de deelnemers hebben besproken. Op die manier is het project ook een kans om de stad beter te leren kennen. Wij zijn er van overtuigd dat dit kan helpen om het thuisgevoel te versterken.

Je kan de deelnemers vragen om een object mee te brengen naar het oefenmoment dat belangrijk voor hen was in het proces zich thuis te voelen in de stad.

Voor begeleiders die wat verder willen gaan in de oefening: laat de deelnemers de verhalen vertellen in de tegenwoordige tijd / verleden tijd. Laat hen een gedicht/verhaal schrijven ipv een tekening maken. Werk met uitgebreide woordenschat rond herinneringen, de stad, wegbeschrijving, emoties. Gebruik adjectieven en superlatieven (vergelijking thuisland – België) ...

3

Voor deelnemers die nog te weinig Nederlands begrijpen om te werken aan de hand van bovenstaande vragen, ontwierpen we een aantal woordkaarten (zie bijlage). De afbeeldingen spreken voor zich, maar hieronder toch een aantal vragen die gesteld kunnen worden bij de tekeningen:

Waar was je eerste woonplaats in Antwerpen en welke herinneringen heb je daaraan?

Waar wonen je vrienden en waar gaan jullie samen heen? Wat doen jullie samen?

Van welke sport hou je en waar beoefen je die? Of waar kan je die bekijken?

Waar ga je graag eten? Waar at je voor de eerste keer een Belgisch gerecht? Waar is er een winkel / eetplaats met gerechten uit jouw thuisland?

Heb je al eens gedanst of feest gevierd in Antwerpen? Waar en voor welke reden?

Welke plek geeft je rust? Waar kan je ontspannen? Waar voel je je comfortabel?

Waar ga je naar de kapper? Welk kapsel verkies je? Welke haarkleur heb je?

Waar ga je naar school? Hoe heet je favoriete leerkracht? Wat heb je al geleerd? Waar gaan je kinderen naar school?

Heb je al mooie natuur ontdekt in de stad? Waar? Is dit nieuw voor jou of lijkt het op de natuur uit jouw thuisland?

Waar drink je koffie of thee? Waar is de speeltuin die je met jouw kinderen bezoekt?

Waar heb je de liefde gevonden? Is jouw geliefde bij jou? Waar of wanneer mis je jouw geliefde het meest? Waar ga je heen als je aan jouw geliefde denkt?

Verschilt de manier van dansen in België met die uit jouw thuisland?

At je al eens een ijsje? Waar? Welke smaak heb je gekozen? Was het lekker?

Waar studeer je het liefst? Waar heb je voor de eerste keer gefietst in Antwerpen en ging dat goed?

Waar ga je naar de dokter? Neem je vaak de bus en op welke manier verschilt dit met jouw thuisland?

Wanneer sprak je voor de eerste keer Nederlands met een échte Antwerpenaar? Hoe ging dat? Verstond je elkaar goed?

Ging je al eens naar een trouwfeest in Antwerpen? Was het een Belgisch trouwfeest? Wie trouwde er? Hoe was dat?

Kreeg je al een kindje in Antwerpen? Hoe heet hij /zij? Waar werd het kindje geboren? Wanneer werd het geboren?

Waar en wanneer maakte je voor de eerste keer ruzie? Wanneer moest je heel hard lachen? Waar en waarom moest je erg huilen? Wat maakt jou blij, wat maakt jou verdrietig? Welke plekken roepen emoties bij jou op? Welke gevoelens zijn dat?

.....

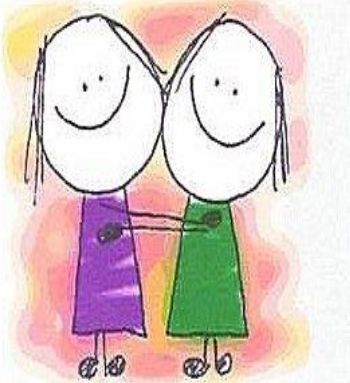

Als je een creatieve groep hebt, laat hen dan zelf de vragen bij de tekeningen bedenken. Zij zullen misschien andere vragen verzinnen en worden op die manier betrokken bij het spel.

Tot slot

De bedoeling van het project is dat deelnemers vrij en creatief nadenken over hun stad op een niet-formele manier Nederlands oefenen door daarover te vertellen. Ze mogen diep graven in hun herinneringen en in hun gevoelswereld. Het is altijd heel fijn als er mooie kaarten worden gemaakt, maar daar draait het eigenlijk niet om. Belangrijker zijn de verhalen achter de tekeningen. Het oefenen van de taal op een creatieve, speelse en ongedwongen manier...!

U mag als begeleider of als deelnemer dus zeer vrij aan de slag gaan, zolang er maar veel gepraat wordt.

Bijlage

		
<p>HUIS</p>	<p>VRIEND</p>	<p>SPORT</p>

		
<p>ETEN</p>	<p>FEEST</p>	<p>RUST</p>

	 <p>© Can Stock Photo</p>	
<p>KAPPER</p>	<p>SCHOOL</p>	<p>NATUUR</p>

DRINKEN

SPEELTUIN

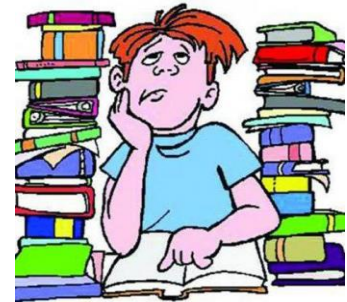
LIEFDE

DANSEN

IJSJE

LEREN

FIETSEN

DOKTER

BUS

GESPREK

HUWELIJK

ZWANGER

RUZIE

LACHEN

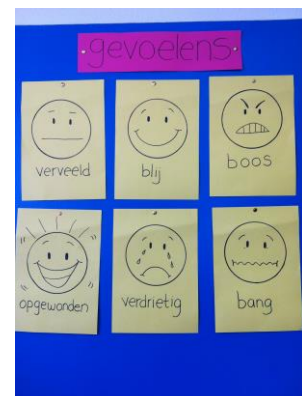
HUILEN

HEIMWEE

(NIET) BLIJ

EMOTIES